
Juni 2012

EU-kommissionen föreslår modernisering och effektivisering av statsstödsreglerna

---

Europeiska Kommissionen utfärdade den 8 maj 2012 ett meddelande till Europaparlamentet, Rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén Modernisering av det statliga stödet i EU (COM(2012) 209 final), ("Meddelandet"). Kommissionen pekar ut tre huvudsakliga mål med reformarbetet: att utveckla gemensamma principer för bedömningen av ett nationellt stöds förenlighet med den inre marknaden, att rikta Kommissionens fokus på stödåtgärder med störst påverkan på den inre marknaden och att effektivisera Kommissionens undersökningar av stödåtgärder för att beslut ska kunna meddelas snabbare. Syftet är att främja tillväxt på en starkare, mer dynamisk och konkurrenskraftig inre marknad. Kommissionen räknar med att moderniseringsarbetet ska vara klart i slutet av 2013. Advokaten och delägaren Elisabeth Eklund och jur. kand. Jenny Crafoord sammanfattar och kommenterar här Meddelandet.

Kommissionen konstaterar i Meddelandet att en effektiv och bättre riktad kontroll av det statliga stödet kan gynna utformningen av en verkningsfull tillväxtfrämjande politik och begränsa snedvridningen av konkurrensen så att den inre marknaden förblir öppen och konkurrensutsatt. En effektivisering av kontrollen kan också förbättra kvaliteten på de offentliga finanserna. Kommissionen konstaterar vidare att de gällande materiella reglerna om statsstöd och procedurramen för kontroll, som tillämpas i både större och mindre ärenden, är krångliga och komplicerade och en utmaning för kontrollen av statliga stöd.

Den föreslagna moderniseringen har tre syften: att främja en hållbar, smart, tillväxt på den inre marknaden, ii) att inrikta Kommissionens förhandsgranskning på ärenden som påverkar den inre marknaden och stärker medlemsstaternas samarbete i samband med tillämpningen av reglerna och iii) att rationalisera reglerna och möjliggöra snabbare beslut. Dessa tre syften kommenteras närmare nedan.

i) Främja tillväxten på den inre marknaden

I meddelandet anges att en moderniserad kontroll bör underlätta hanteringen av stöd som är väl utformat, inriktat på konstaterade marknadsmisslyckanden och mål av gemensamt europeiskt intresse och minst konkurrensnedvridande, så kallat "gott stöd". Detta för att garantera att statligt stöd främjar innovation, miljövänlig teknik,

---

Juni 2012
EU-kommissionen
föreslår
modernisering och
effektivisering av
statsstödsreglerna

utveckling av humankapital, undviker skador på miljön och på lång sikt främjar tillväxt, sysselsättning och EU:s konkurrenskraft. Stöd som inte uppfyller dessa kriterier utpekade inte bara som slöseri med offentliga medel utan anses också fungera som en hämsko på tillväxten genom att försämrade konkurrensvillkoren på den inre marknaden.

Förslagen till moderniseringar för att bidra till tillväxtmålet är:

- a) Att identifiera och definiera gemensamma principer för Kommissionens bedömning av förenligheten hos alla stödåtgärder. Övergripande principer skulle klargöra hur Kommissionen skulle bedöma gemensamma drag. Dessa principer skulle exempelvis kunna gälla definition och bedömning av marknadsmisslyckanden samt offentliga stödåtgärders stimulans effekter och negativa effekter.
- b) Att göra en översyn och förenkling av riktlinjer för statligt stöd för att göra dem förenliga med de gemensamma principerna, exempelvis riktlinjerna om regionalstöd, forskning och utveckling och innovation, miljöstöd, riskkapital och bredband (stödtyper som utgör mer än två tredjedelar av det stöd som beviljas i EU).

ii) Inrikta insatserna på de fall som mest påverkar den inre marknaden

Kommissionen anser att strävan efter en mer ändamålsenlig kostnadsanvändning bör prioritera en hårdare granskning av sådant stöd som har en betydande inverkan på den inre marknaden, dvs. stora stöd som kan ha en snedvridande effekt som exempelvis skattestöd. Samtidigt bör kontrollen av ärenden av mer lokal karaktär och med ringa effekt på den inre marknaden förenklas. Kommissionens förhoppning är bl.a. att medlemsstaterna därigenom får ett ökat ansvar att utarbeta och genomföra stödåtgärder och att det kommer att minska den administrativa bördan för myndigheter och stödmottagare när det är fråga om mindre belopp.

De moderniseringsförslag som Kommissionen föreslår för att uppnå detta är:

- a) En eventuell översyn av förordningen om stöd av mindre betydelse (de minimis).
- b) Eventuella förändringar av Rådets bemyndigandeförordning för att ge Kommissionen möjlighet att förklara vissa kategorier av stöd som förenliga med den inre marknaden och därmed kan undantas från förhandsanmälan, exempelvis stöd till kultur och stöd för att avhjälpa skador till följd av naturkatastrofer.
- c) En översyn och en eventuell förlängning av den generella gruppundantagsförordningen.

Juni 2012
EU-kommissionen
föreslår
modernisering och
effektivisering av
statsstödsreglerna

Skulle omfattningen av de stödåtgärder som undantas från anmälningsskyldigheten öka skulle det innebära ett ökat ansvar för medlemsstaterna att garantera en korrekt tillämpning av reglerna om statligt stöd. Med fler åtgärder som är undantagna från anmälningsskyldigheten måste medlemsstaterna garantera att åtgärder av mindre betydelse och gruppundantagna stödordningar och ärenden uppfyller reglerna om statligt stöd på förhand, i strikt samordning med Kommissionen som fortsätter att utöva efterhandskontroll av sådana åtgärder. Kommissionen anger att endast om de nationella myndigheterna uppvisar ett större engagemang och presterar bättre resultat när det gäller regelefterlevnad kan den tänka sig att lätta på anmälningsskyldigheten.

iii) Enhetligare regler och snabbare beslut

Kommissionen konstaterar att reglerna om statsstöd med tiden har utvecklats till en komplicerad rättslig ram varför det finns skäl att förenkla reglerna och rationalisera bedömningsförfarandet. Kommissionen har idag en skyldighet att undersöka alla påståenden om statligt stöd och kan inte själva fastställa någon prioriteringsordning för handläggning av klagomål. Dessutom kan Kommissionen inte alltid få tillräcklig information från parterna vilket kan förlänga undersökningen. Därför ser Kommissionen ett behov av att rationalisera och reformera förfarandena så att beslut kan fattas inom en tidsram som är rimlig för företagen. För att uppnå detta föreslår Kommissionen att:

a) Begreppet statligt stöd bör förtydligas och förklaras bättre.

Procedurförordningen bör moderniseras vad gäller handläggningen av klagomål och verktygen för Kommissionens inhämtande av marknadsinformation för att Kommissionen ska kunna inrikta sina insatser på vad som är mest relevant ur ett inre marknadsperspektiv. För att kunna uppnå detta måste Kommissionen kunna sätta prioriteringar för handläggningen av klagomål.

Kommentarer

Vi är positiva till Kommissionens ambition att förenkla och tydliggöra det statstödsrättsliga regelverket och att verkligen fokusera resurser på ärenden av betydelse för konkurrensen på den inre marknaden. Detta kan jämföras med den modernisering som trädde i kraft på konkurrensrättsområdet 2004 i och med att Kommissionen avskaffade möjligheten för företag att få formella beslut utfärdade avseende undantag från konkurrensreglerna liksom icke-ingripandebesked, för att i stället kunna lägga mer resurser på jakten på karteller.

I och med att regelefterlevnaden vad gäller statsstödsreglerna inte är helt optimal i alla medlemsstater är frågan dock hur det i praktiken kommer att kunna fungera att ge medlemsstaterna ett ökat ansvar för att se till att statsstödsreglerna efterlevs. Det är möjligt, men långt ifrån säkert, att ett förtydligande av reglerna kommer att underlätta den nationella kontrollen av efterlevnaden.

Juni 2012
EU-kommissionen
föreslår
modernisering och
effektivisering av
statsstödsreglerna

Vi tycker det är mycket positivt att Kommissionen har ambitionen att förkorta handläggningstiderna, vilket ofta är ett problem i praktiken idag. Här kan konstateras att den nuvarande ordningen där stödmottagaren inte är formellt part i processen är ett inbyggt problem i och med att detta ofta leder till att Kommissionen inte har fullständig information vid prövningen av sina ärenden. Här är det dock viktigt redan idag att som stödmottagare ta till vara de inofficiella möjligheter som finns att ändå framföra viktiga fakta i ärendet.

Meddelandet är ett första led i det föreslagna moderniseringsarbetet och vi kommer att bevaka när detta mynnar ut i mer konkreta lagförslag och återkomma med rapport kring detta. Samtidigt skall påminnas om det svenska lagförslaget till ny svensk lag angående statligt stöd. Enligt inofficiella uppgift förväntas lagstiftningen träda i kraft 1 januari 2013 och vi återkommer i denna del så snart lagrådsremissen är publicerad.

Elisabeth Eklund,
Partner / Advokat

Jenny Crafoord,
Associate